

Vapaa Sivistystyö ry
Fritt Bildningsarbete rf
Finnish Adult Education Association

Vapaa sivistystyö tänään ja huomenna

Puheenvuoro 22.3.2018

Aaro Harju
Filosofian tohtori
Puheenjohtaja
Vapaa Sivistystyö ry

Vapaa Sivistystyö ry
Fritt Bildningsarbete rf
Finnish Adult Education Association

Vapaan sivistystyön viisi työmuotoa

- Kansalaisopistot
- Kansanopistot
- Opintokeskukset
- Kesäyliopistot
- Liikunnan koulutuskeskukset
- Yhteensä 313 oppilaitosta
- Miljoona opiskelijaa (netto) vuosittain

Merkittävä nuoriso- ja aikuiskouluttaja

- Vapaatavoitteinen (ei-tutkintotavoitteinen) koulutus
- Ammatillinen perus- ja lisäkoulutus
- Yleissivistävä koulutus (peruskouluopetus ja 10-luokat sekä lukiokoulutus)
- Avoin yliopisto- ja ammattikorkeakouluopetus
- Oppisopimuskoulutus
- Työvoimapoliittinen aikuiskoulutus
- Taiteen perusopetus
- Vammaisten erityiskoulutus
- Nuorisotakuukoulutus
- Maksupalvelukoulutus

Vapaan sivistystyön arvo ja merkitys

Oppilaitokset ja sivistysorganisaatiot

- . tarjoavat paikan ihmisen sivistymiselle sekä tietojen ja taitojen hankkimiselle
- . kasvun ja kehittymisen paikkoja
- . yhteisöllisiä oppimisympäristöjä
- . vuorovaikutuksen ja dialogin oppimisen tyyssijoja
- . matalan kynnyksen oppimipaikkoja
- . demokraattisen kansalaisuuden kasvukehtoja

Suomalainen kansansivistys on ollut menestystarina. Koko kansa on koulutettu, ja Suomi on noussut lyhyessä ajassa vauraiden sivistysvaltioiden joukkoon.

Vapaan sivistystyön arvo ja merkitys

Vapaan sivistystyön ansiosta

- . oppimisvalmiudet paranevat
- . opiskelumotivaatio lisääntyy
- . tietotaito monipuolistuu
- . itsetuottamus vahvistuu
- . sosiaaliset verkostot lisääntyvät
- . terveys paranee
- . suvaitsevaisuus, moniarvoisuus ja luottamus lisääntyvät
- . aktiivinen kansalaisuus vahvistuu

- . henkinen, kulttuurinen ja sosiaalinen hyvinvointi

Vapaan sivistystyön opinnoista hyötyvät eniten alhaisen koulutuksen omaavat henkilöt

Uusinta uutta

- Maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen uusi järjestämis- ja rahoitusmalli
 - kotoutumissuunnitelma
 - luki-koulutus
 - 100 prosentin valtionosuusperusta
 - opintosetelit erityistarpeisiin

- Ammatillisen koulutuksen reformi
 - . Näyttötutkinnot
 - . Uusi rahoitusmalli

Rahoitus

– Valtion tuki 2018 (VM:n esitys)

- Määräraha yhteensä 152.833.000 euroa (+6.308.000 euroa, +4,3%)
- Maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen uusi järjestämis- ja rahoitusmallin käyttöönotto +4.927.000 euroa
- Kustannustason tarkistus +1.085.000 euroa
- 2010-luvulla rahoitus on vähentynyt
- Rahoituksen tulevaisuus?

Vapaan sivistystyön tulevaisuus

- Perusta vankka, hyvä jatkaa
- Koulutustarjonnan iso kuva ei paljon muuttune lähivuosina
- Valtionosuus- ja valtionavustusrahoitus säilynee nykyisen lain pohjalla lähivuodet
- Valtion- ja kuntatukia nirhataan, jos taloustilanne ei korjaannu
- Oppilaitosten talous tiukoilla ja erilaisia saneeraustoimia joudutaan tekemään kaikilla toimialoilla
 - koulutustarjonta, henkilöstö, rakenne, toimitilat
- Rakenneuudistus etenee omaehtoisesti ja kuntapäätöksin

Vapaan sivistystyön tulevaisuus

- Oppimisympäristöjen modernisointi ja digitalisaatio
- Joustavat, yksilölliset, ikäneutraalit opintopolut
- Koulutusyhteistyö, seutuistuminen
- Maahanmuuttajien koulutus ja sen rahoitus
- Valmistavat, valmentavat opinnot sekä erityisryhmien koulutus
 - keskeyttämisten vähentäminen

Uudet erityistehtävät